

Napustajuci Domove, Trazeci Buducnost

Author: [IWPR Balkans](#)

Jedan od urednika IWPR-a otkriva svoje korene medju desetinama hiljada dusa prisiljenih da predju kosovsko-albansku granicu.

Sedmoclana porodica na celu s postarijim covjekom polagano prelazi granicu blizu Kukesa. Pitam ih, na albanskome, odakle dolaze. Stari covjek uzdisa i odgovara: "Evo idemo vec tri dana. Mi smo ti iz malog sela Janjeva."

Uzbudio me je njegov odgovor. U Janjevu sam proveo djetinjstvo.

Janjevo se nalazi dvadeset kilometara juzno od glavnog grada Pristine. U proslosti ono je bilo nastanjeno mahom Hrvatima i Albancima. Sa oko 5000 stanovnika Janjevo je bilo poznato po proizvodnji narodnih rukotvorina.

U centru mjesta nalazile su se radnje i katolicka crkva. Imali smo obicaj da se igramo na padinama oko sela na taj nacin sto bismo niz brdo, sto je moguće brze, kotrljali stare tockove. Jednog dana moj stariji brat Leks je svoj tocak tjerao tako neobuzdano da je zakacio njime nasu stariju sestru. Nakon toga je trka tockova zabranjena.

Moji roditelji su dosli na Kosovo iz Albanije godine 1952., ostavljajuci s bakom moje starije sestre Lenu i Deilu, kojima je tada bilo sest odnosno osam godina. Mi smo bili dio prvog i posljednjeg talasa izbjeglica koje su bjezale ispred terora komunistickog rezima Envera Hodze, i koje su smatrale de ce im Kosovo biti privremeno utociste.

U Janjevu smo se naselili 1962., kada sam ja bio rodjen. Godine 1968. moj otac, zajedno s cijelom porodicom, preko Italije pokrenuo se prema Sjedinjenim americkim drzavama. Skrasili smo se u Bronxu, gdje sam odrastao, u petosobnom stanu u naselju Arthur Avenue koje ce uskoro primiti vise hiljada Albanaca.

Kad je 1991. godine komunisticki rezim najzad propao, prvim avionom iz New Yorka sam doletio u Tiranu.

Tada sam prvi put vidio svoje dvije sestre i prvu sedmicu proveli smo upoznavajuci se jedno s drugim. Ali o Janjevu, naravno, nismo govorili.

Nase putovanje u Ameriku 1968. vozom preko Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sezane, Poggiorre Ale, Trsta, Venecije, Bolonje i Firence bilo je dugo i naporno. Ali to nije bilo nista u poredjenju sa dvije stotine kilometara dugim putovanjem albanske porodice iz Janjeva, kroz srpske straze i kontrolne punktove 1999. Presavsi granicu ta porodica bila je suocena s brojnim pitanjima vise od stotine novinara. Ja im, naravno, nisam rekao da sam zivio u istom selu; nisam ih pitao ni za imena. S obzirom na konkretne okolnosti takva pitanja cinila su se neumjesnim.

Djeca doticne porodice - tri djevojke i dva djecaka - u rasponu su izmedju pet i cetnaest godina. Djevojke su nosile haljine s cvjeticama preko pantalona i pletene smedje dzempere. Oba djecaka bila su u prljavim farmericama, i tenis cipelama i plavim zimskim skijaskim jaknama zakopcanim do brade. Lica su im bila zajapurena i prljava. Otac je nosio prasnjavu sivo odijelo, bijelu kosulju i poderane smedje cipele. Svi su imali krupne podocnjake.

Otac me je pogledao u oci i zapitao: "Gdje mozemo dobiti vode i nesto za pojesti?" Najmladji sin se cvrsto drzao oceve ruke, oci su mu bile razrogacene ali lice mu je bilo bezizrazajno. Na trenutak sam zaboravio na moje penkalo i notes i odveo starog covjeka i njegovu porodicu do najblizeg prihvatilista gdje su mogli dobiti vodu i hranu.

Otac se osoblju kantine zahvaljivao osmjehom i poklonom glave. Sa malim djecom objesenim o njegovu ruku i sa ostalim clanovima porodice na vidiku, zaputio se zatim ka mjestu Kukes. Nakon stotinjak metara djecak se osvrnuo. Izmijenili smo poglede. On se osmijehnuo i mahnuo u znak pozdrava.

Te noci u Kukesu je padala kisa. Kao i ostalih trideset hiljada izbjeglica, porodica iz Janjeva provela je noc na otvorenome, na kisi i hladnoci. Sljedeceg jutra krenuo sam medju izbjeglice nadajuci se da cu naici na poznanike. Ugledao sam ih u blizini gradskog trga. Onaj djecak izgledao je umorno i zabrinuto. Pogledao je u mom pravcu, ali nije me prepoznao. Treceg dana trazio sam ih po cijelom Kukesu, ali nisam uspio da ih pronadjem. Koliko li ce vremena proci, pitao sam se, prije nego sto oni ponovo vide Janjevo?

Fron Nazi je jedan od starijih urednika IWPR-a.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/napustajuci-domove-trazeci-buducnost>